

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ПО ИНЖЕНЕРНА ХИМИЯ
СОФИЯ

Изм.№ 54 / 10.02 26 г.

Утвърждавам:

Директор:

/проф. дн Калоян Петров/

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО НА ДОКТОРАНТИ В ИИХ-БАН

Системата за оценка на качеството на обучението на докторанти в ИИХ-БАН /СОКОД-ИИХ/ е съобразена с действащата в страната нормативна уредба (правилници и вътрешни разпоредби), свързани с третата степен на висшето образование, Системата за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН и ОСНОВНИ НАСОКИ И ПРИНЦИПИ при изработването на система за оценка на качеството на обучението на докторанти от звената на БАН, в съответствие със спецификата им. Системата следва международно признати стандарти и процедури. Базира се на европейските принципи за иновативно образование и гарантира постоянен мониторинг и устойчиво качество на обучението на докторанти.

I. Принципи на системата за оценка на качеството на обучение на докторантите в ИИХ-БАН:

1. Поддържане на високо качество на образователната дейност, като се спазват стандартните изисквания към всички етапи от обучението на докторанта в съответствие със: Закона за висше образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, 20.05.2024 г., Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичният съвет при БАН, Правилник за устройството, дейността, управлението и вътрешния трудов ред в ИИХ-БАН, Методика за израстване на учените в ИИХ-БАН .

2. Осигуряване на високо качество на научните изследвания чрез атестация на научния състав на Института на всеки три години.

3. Поддържане на критична маса на научния потенциал в дадено научно направление.

4. Осигуряване на атрактивна среда за изследвания в ИИХ-БАН при следните показатели:

4.1. Наличие на модерна научна инфраструктура.

4.2. Възможности за кариерно развитие в съответствие с Европейската харта на изследователите, Кодекса за поведение при наемане на изследователи , Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичният съвет при БАН , и Методика за израстване на учените в ИИХ-БАН .

4.3. Оптимални и безопасни условия на труд в работните помещения в съответствие с изискванията на Правилник за устройството, дейността, управлението и вътрешния трудов ред в ИИХ-БАН, т.6.

4.4. Съвременно интердисциплинарно обучение на докторантите чрез използване на системата от курсове на Докторантското училище към Центъра за обучение при БАН (ЦО-БАН) за допълване и обогатяване на различните изследователски дисциплини.

4.5 Сътрудничество с други институти на БАН и ВУЗ-ове за обмен на добри практики и идеи, свързани с мониторинг и повишаване на качеството на обучение на докторанти.

4.6. Възможности на докторантите за участие в международни изследователски мрежи и докторски програми, в национални и международни конференции, както и в краткосрочни и дългосрочни мобилности по Програма Еразъм +.

4.7. Обучение на докторантите за работа в екип, участие и управление на научни проекти, предприемачество, управление на правата върху интелектуалната собственост, научна етика, стандартизация, връзки с бизнеса и др. с цел създаване на приложими във всяка област умения.

5. Контрол, отчетност и коригиращи действия:

5.1 Контрол на качеството на обучение по акредитираните докторски програми чрез анализ на препоръките на НАОА и тяхното изпълнение.

5.2 Контрол на процедурите по зачисляване и отчисляване, изпълнение на индивидуалните докторантски планове, научно ръководство, напредък на докторската програма и оценка на обучението чрез тримесечни отчети (за редовните докторанти) и ежегодно докладване, в писмен и/или устен вид на семинари на Колоквиума на ИИХ/докторантски семинари; ежегодно отчитане и атестиране на докторантите пред ОС на ИИХ и последващо одобряване от Научния съвет на ИИХ-БАН.

5.3 Публично оповестяване на дейностите, свързани с обучението в докторантура на сайта на Института и на информационните табла в сградите на Института, в институти от направлението и в университети с близка тематика. Периодично попълване на информация за докторантското обучение в информационни бази данни чрез изготвяне на справки за ЦО-БАН, системата SONIX, регистрите на НАЦИД.

5.4 Контрол при изработване на дисертационния труд и публикуване на научни статии на докторанта с оглед избягването на случаи на измами и плагиатство; проверка за антиплагиатизъм чрез системата strikeplagiarism.com, ползвана в ИИХ. Сигнали при забелязано плагиатство се отнасят към Комисията по академична етика в ИИХ-БАН.

5.5 Организиране на допитване в ИИХ-БАН, обсъждане и приемане от Научния съвет на Института на мерки за подобряване на качеството и

организацията на обучението в докторантура.

6. Ясно дефиниране на отговорностите на докторанта и на неговия научен ръководител в съответствие с нормативните документи и клаузите на договора за изпълнение на докторската програма (за редовна и задочна докторантура по държавна поръчка). Насърчаване на етични отношения и взаимно уважение между ръководител и докторант.

- 6.1. Спазване на Етичния кодекс на БАН и Правилника за работата на комисията по академична етика в ИИХ

- 6.2. Контрол върху обучението в съответната докторска програма: изпълнение на индивидуалния план (образователна и научна част), оценка на работата на докторанта (отчети, ежегодна атестация) от научния ръководител/консултант, лабораторията, Научния съвет на Института, Колоквиуми на ИИХ.

- 6.3. Осигуряване на възможност на докторантите да изказват мнения, препоръки и предложения за подобряване на условията и качеството на обучението им в докторантура в Института чрез Анкета за проучване на мнението на докторантите относно качеството на обучението им в ИИХ-БАН.

- 6.3.1. Анкетни проучвания за одобрение от докторантите за качеството им на обучение;

- 6.3.2. Организира се проучване чрез анкети за мнението на докторантите относно качеството на обучение, дейността на академичния състав и степента на заинтересованост)

7. Провеждане на ежегодни срещи на докторантите с представители на ръководството на ИИХ с цел анализ и взимане на конкретни решения за подобряване качеството на обучението на докторантите. Обсъждане на резултатите от срещите и от попълнени анкети на Директорски съвет и Научен съвет.

II. Оценяване на качеството

2.1. Принципи на оценъчната система

При проверка по изпълнение на Системата за оценка на качеството се проверява съответствието с изискванията на Закона за висше образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичният съвет при БАН, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН (изм. 20.05.2024) и Методика за израстване на учените в ИИХ-БАН.

2.2. Критерии и оценъчни механизми

Критериите са изведени, съгласно стандартите за вътрешно осигуряване на качество в Стандарти и ръководство за осигуряване на качеството в европейското

пространство за висше образование /ESG/ - част 1 и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

1. Политика за осигуряване на качеството
2. Разработване и одобряване на програмите
3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към обучаваните
4. Прием, развитие, признаване и сертифициране на обучаваните
5. Преподавателски състав
6. Учебни ресурси и подпомагане на обучаваните
7. Управление на информацията
8. Информация за обществеността
9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите
10. Циклично външно осигуряване на качеството

Вътрешни одити на качеството на докторската програма се извършват с решение на НС на Института по препоръки от НАОА при акредитацията ѝ и/или при необходимост. Анализ и мерки за подобряване на качеството на обучението в докторантура се инициират с решение на НС на ИИХ. Акредитацията на докторските програми се осъществява съгласно графика на НАОА.

Атестирането на учените се извършва на три години, съгласно чл. 3.6 от Правилник за устройството, дейността, управлението и вътрешния трудов ред в ИИХ-БАН. Научната, научно-изследователската и образователна дейност на Института се отчитат ежегодно.

Докторантите представят отчети, съгласно които се атестират всяка година съгласно изпълнението на индивидуалните им годишни учебни планове и изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ, Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичния съвет при БАН, Правилника за условията и реда за придобиване на научни звания и за заемане на академични длъжности в БАН.

Резултатите от анализа и оценката на качеството на обучение в докторантура се обсъждат и утвърждават от НС на ИИХ.

III. Процедури за оценяване и подобряване на качеството

3.1. Оценяването на докторската програма се извършва ежегодно при преглед на изпълнението на програмите по време на обсъждане и приемане на годишните атестации на докторантите от НС на Института. Доклади от извършени вътрешни одити на докторската програма, съдържащите се в тях препоръки, коригиращи действия и превантивни мерки, се утвърждават от НС на ИИХ-БАН. Изпълнението им се осъществява от ръководителите на лабораториите, научните ръководители и докторантите в указан срок или до провеждането на следваща атестация/вътрешен одит. Документацията се съхранява от секретаря на Научния съвет на ИИХ и се ползва при последваща атестация/вътрешен одит и при акредитацията на докторската програма от НАОА.

- Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план, който се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен

план по години и включва:

- темата на дисертационния труд;
- разпределението на всички дейности по години;
- изпитите и сроковете за полагането им;
- посещението на определен цикъл лекции и/или упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви;
- етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Индивидуалният учебен план се изготвя от докторантите и научните им ръководители и се обсъжда и утвърждава от Научния съвет на ИИХ. Утвърдените от НС индивидуални учебни планове се съхраняват в досието на докторанта.

- Ежегодните отчети на докторантите (атестация) се обсъждат и приемат от ОС на ИИХ и се утвърждават от Научния съвет на ИИХ.
- Промяна на темата на дисертационния труд и на научния ръководител се допуска по изключение, но не по-късно от 3 месеца преди датата на заседанието на първичното звено за предварителното обсъждане (предзащита). Промяната се извършва със заповед на директора въз основа на решение на Научния съвет по предложение на съвета на първичното звено.
- При зачисляването, обучението и отчисляването на докторанти, както и провеждането на защита за придобиване на ОНС „доктор“, се прилагат ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Правилника на ЦО и Академичния съвет при БАН, Правилника за условията и реда за придобиване на научни звания и за заемане на академични длъжности в БАН, Методика за израстване на учените в ИИХ-БАН.

3.2. Образователна програма

Образователната програма обхваща следните типове обучение:

- индивидуално специализирано обучение в ИИХ;
- общо специализирано обучение по научни направления – съвместно от ИИХ и от Докторантското училище към ЦО-БАН;
- общоакадемично обучение за придобиване на езикови и компютърни умения – от Докторантското училище към ЦО-БАН.

За повишаване на качеството на обучение на докторантите е необходимо да се проследява информацията за:

- наличието на курсове за специализирано обучение по научни направления от хабилитирани сътрудници на ИИХ
- посещаемост на тези курсове
- успеваемост на докторантите, преминали през съответните курсове на обучение
- интерес на докторанти от други институти на БАН и ВУЗ-ове (брой докторанти) към курсовете, предлагани от хабилитирани лица на ИИХ

3.3. Обучаваща и научна дейност на първичните звена

Лабораториите в Института извършват дейност по обучението на докторантите с осигуряване на:

- работно място, съобразено със здравословните и безопасни условия на труд
- достъп до информационните и комуникационни средства на ИИХ
- информация и възможности за участие в научни форуми и публикуване на научни статии
- подкрепа за подготовка по темата на дисертацията
- академична етика - атмосфера и служебни отношения в секцията в помощ за подготовката
- необходими условия за научна работа
- проследяване на напредъка

3.4. Научният ръководител

Научният ръководител участва при избора на тема на докторантурата и при изготвянето на индивидуалния учебен план. Осигурява условия за изпълнението на индивидуалния учебен план, изпълнението на образователната, научната и научно-приложната работа на докторанта на високо академично ниво, съгласно ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичният съвет при БАН, Правилника за условията и реда за придобиване на научни звания и за заемане на академични длъжности в БАН.

3.5. Докторантът

Оценката на качеството на обучението по докторските програми се извършва съгласно критериите за оценка на докторските програми (виж т. 2.2.) и са съобразени с критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското образователно пространство. Работата на докторанта се оценява от научния ръководител, първичното звено и Научния съвет на Института въз основа на годишната атестация на докторанта и при текущите му докладвания пред Колоквиума на ИИХ.

IV Вътрешен одит

4.1 Цел и отговорности

Целта на вътрешния одит е да се провери ефективното действие на Системата за оценка на качеството на обучението в докторантура в ИИХ-БАН. Отговорни за организацията и провеждането на вътрешен одит на качеството по обучение в докторантура са: зам. директор на ИИХ-БАН, научен секретар на ИИХ-БАН и комисия за провеждане на вътрешен одит, която се утвърждава от Научния съвет на ИИХ-БАН.

4.2 Провеждане на вътрешен одит

Вътрешен одит се провежда с решение на НС на Института по препоръка от НАОА при програмна акредитация и/или при необходимост. По вид, вътрешният одит може да бъде: планов, извънпланов или контролен. За конкретния одит се съставя план, който съдържа:

- ✓ Състав на одиторския екип, ръководител и членове
- ✓ одитирана дейност
- ✓ отговорник за одитираното направление/ област/ дейност
- ✓ цел и обхват на одита
- ✓ дати на вътрешния одит.

Ръководителите на проверяваните звена се информират за плана за одит. Не се изисква предварително уведомяване и съгласие на проверяваните звена.

4.3. Комисия за вътрешен одит

Ръководителят и членовете на Комисията за вътрешен одит се утвърждават от НС на ИИХ по предложение на научния секретар на ИИХ. В 7-дневен срок от предложението на Научния съвет, директорът на ИИХ определя със заповед състава на Комисията за вътрешен одит и срока за извършване на вътрешния одит и насрочва ѝ първото заседание.

Членовете на Комисията за вътрешен одит трябва да отговарят на следните изисквания:

- да са преминали обучение за вътрешни одитори и/или да имат висока квалификация и опит в проверяваната област
- да нямат пряка отговорност за звената, които ще проверяват
- да са независими от персонала, който носи непосредствена отговорност за проверяваните дейности.

4.4. Обхват на одита

Обект на вътрешен одит може да бъде както качеството на обучението на докторанти в цялост, така и избрани негови елементи. Нормативна база на проверките при вътрешни одити са изискванията на:

- Правилниците на ИИХ-БАН, ЦО-БАН, нормативни и административни документи
- Академични стандарти
- Критериалната система и оценъчните механизми от т. 2.2 на настоящия документ.

4.5. Подготовка, провеждане и докладване на резултатите от вътрешен одит

Комисията за вътрешен одит:

- се запознава с документацията от предходни вътрешни одити за проверяваните звена: протоколи, доклади, документи за предприети коригиращи действия.
- подготвя въпросници, съставени въз основа на изискванията на процедурите и инструкциите по качеството на обучението на докторанти в проверяваните звена.

Ръководителят на Комисията за вътрешен одит изяснява констатираните несъответствия и заключения с ръководителя на проверяваното звено и съвместно уточняват срокове за отстраняване на несъответствията, възможности за конкретни коригиращи действия.

Докладът от вътрешен одит съдържа:

- членове на Комисията за вътрешен одит, одитирана дейност, отговорник за одитираната дейност, цел и обхват на одита, времетраене на одита, причина за одита (планов, извънпланов, контролен), документи за одит
- констатирани несъответствия
- оценка за изпълнението на изискванията на системата за качество

- предложения за коригиращи действия и превантивни мерки

Одитирана дейност: Административна процедура на докторските програми

Цел и обхват на одита: Оценка на документацията, свързана с административната процедура на докторските програми

За оценката се извършват следните процедури:

Оценка на степента на съответствие на одитираната дейност спрямо писмено регламентираните изисквания:

- преглед на Правилник за устройството, дейността, управлението и вътрешния трудов ред в ИИХ-БАН, Методика за израстване на учените в ИИХ-БАН
- преглед на двустранен договор (за редовни и задочни докторанти, съгласно Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичният съвет при БАН)
- преглед на документите, свързани с приема и обучението на кандидат-докторанти, докторанти и доктори на науките
- проверка на документите, избрани чрез произволна извадка на досиета на кандидат-докторанти, докторанти и доктори на науките

Одитирана дейност: Удовлетвореност на докторантите от процеса на обучение

Цел и обхват на одита: Оценка на изпълнението на критериите, отнасящи се до качеството на обучение на докторантите:

- Прием, обучение, организиране и координиране на обучението на докторантите, учебна документация.
- Актуалност на докторската програма.
- Наличие на учени (преподавателски състав) с висока квалификация в областта.
- Стимулиране и подпомагане на научните изследвания и публикациите на докторанти в утвърдени български и международни научни издания.
- Организиране на обучение по теми и интердисциплинарни семинари, извън учебния план на докторантите.
- Академична среда.

Оценка на изпълнението на критериите, отнасящи се до качеството на обучение на докторантите:

За целта се провежда анкетиране сред докторантите, обучавани по докторската програма в ИИХ относно организацията на обучението в докторантура въз основа на критериите в анкетата.

За оценката се извършва анализ на: удовлетвореността на докторантите от процедурата за провеждане на конкурсните изпити; удовлетвореност от подкрепа от научния ръководител; административно обслужване; възможности за участие в научни форуми; предоставени условия за работа от страна на Лабораториите в ИИХ и др.

Резултатите от вътрешните одити и анализираната информация се отбелязват, като се изготвя доклад за мониторинг, анализиране, оценяване, актуализиране и одобряване на докторската програма.

ДОКЛАД

**№ ...../.....20.....г.
за извършен вътрешен одит**

Ръководител на Комисията за вътрешен одит:

.....

Членове на Комисията за вътрешен одит:

1.....

2.....

3.....

Одитирана дейност:

.....

Отговорник за одитираната дейност: .....

Цел и обхват на одита:

.....

Времетраене на одита: .....

Причини за одита: планов ☐ извънпланов ☐ контролен ☐

Документи за одит:

.....

Оценка на степента на съответствие на одитираната дейност спрямо писмено регламентираните изисквания:

.....

.....
Констатирани несъответствия: .....

.....

Заклучение: .....

Предложения за коригиращи действия и превантивни мерки:

.....

.....

Отговорник за
одитираната дейност:

(име, фамилия и подпис)

Ръководител на
Комисията за вътрешен одит:

(име, фамилия и подпис)

ДНЕВНИК

за извършени вътрешни одити в ИИХ – БАН през 20... г.

№	Одитирана дейност	Вид на одита (планов, извънпланов, контролен)	Ръководител на одиторския екип	Структурно звено	Ръководител на одитираната дейност

Списък за проверка на документи при вътрешен одит				
Обхват на одита: Оценка на документацията, свързана с административната процедура на докторските програми				
Ръководител на одиторския екип:				Дата:
Одитори:				
Представител на одитираното звено:				
Одитирано звено:				
Обект (процедура, документирана информация)	Наблюдения (съхраняване на документирана информация)	Несъответствия	Препоръки	Оценка
Анкета за проучване на мнението на докторантите относно качеството на обучението им в ИИХ-БАН				
Конспект на приеман изпит по ДП „Процеси и апарати в химичната и биохимичната технология“				
Такса за кандидатстване				
Молба за кандидатстване за редовна докторантура по държавна поръчка				
Молба за кандидатстване за задочна докторантура по държавна поръчка				

Автобиография по европейски образец на английски език				
Протокол от приеман изпит за редовна/задочна докторантура				
Протокол от заседание на Колоквиума на ИИХ за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка				
Протокол от изпит по специалността от докторския минимум/Протокол от Колоквиума за защита на Теза				
Доклад за отчисляване от докторантура				
Договор за обучение в редовна докторантура по държавна поръчка				
Договор за обучение в задочна докторантура по държавна поръчка				
Индивидуален учебен план на докторанта за срока на обучение				
Годишна атестация (отчет) на докторанта				
Тримесечни отчети (само за редовни докторанти)				

Проведени най-малко два курса по общо специализирано обучение				
Проведен курс по общоакадемично езиково обучение				
Проведен курс по общоакадемична подготовка по компютърни умения				

Приета с протокол №3, т.1 от заседанието на НС на ИИХ-БАН, състояло се на 09.02.2026г.